

ХУЛОСАИ

шурои диссертатсионии 6D.KOA-077 назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. – Педагогика: 5.3.5. - Назария ва методикаи таълиму тарбия (фанҳои ҷамъиятӣ - гуманитарӣ, зинаи таҳсилоти умумӣ), (5.3.5.1. - Назария ва методикаи таълими таърих).

Парвандаи аттестатсионии № _____
Қарори шурои диссертатсионӣ аз
10 феввали соли 2026, №113

Барои сазовор донишманди Мачидзода Ҷамшед Сунатулло шахрванди Ҷумҳурии Тоҷикистон ба дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ.

Диссертатсияи Мачидзода Ҷамшед Сунатулло дар мавзӯи «Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотӣ маърифатӣ хонандагонии синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанҳои таърихи халқи тоҷик».

Аз рӯйи ихтисоси 5.3. – Педагогика: 5.3.5. - Назария ва методикаи таълиму тарбия (фанҳои ҷамъиятӣ - гуманитарӣ, зинаи таҳсилоти умумӣ), (5.3.5.1. - Назария ва методикаи таълими таърих) ба ҳимоя 27 ноябри соли 2025 қабул карда шуд, протоколи №104-ИҲ-и шурои диссертатсионии 6D.KOA-077 назди Академияи таҳсилоти Тоҷикистон (734024, шаҳри Душанбе, кӯчаи А. Адҳамов, 11/2; бо фармоиши КОА аз 06.09.2024, №321/шд таъсис ёфтааст).

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ Мачидзода Ҷамшед Сунатулло 11.05.1985 таваллуд шудааст.

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ соли 2010 Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро бо ихтисоси муносибатҳои байналхалқӣ ва соли 2024 Донишқадаи омӯзгории Тоҷикистон дар шаҳри Панҷакентро бо ихтисоси омӯзгори таърих ва ҳуқуқ бо дипломи аъло (ДБА №0008701) хатм намудааст.

Фаъолияти меҳнати Мачидзода Ҷамшед Сунатулло аз соли 2009 то 2012 ба ҳайси омӯзгори фанҳои таърих ва ҳуқуқи гимназияи тоҷикӣ-русӣ ба номи А.С.Пушкини ноҳияи Рӯдакӣ, солҳои 2012-2016 ба ҳайси муовини директор оид ба корҳои таълиму тарбияи гимназияи тоҷикӣ-русӣ ба номи А.С.Пушкини ноҳияи Рӯдакӣ ва дар баробари ин роҳбари нуқтаи бақайдгирии Маркази миллии тестии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ноҳияи Рӯдакӣ, солҳои 2019-2020 директори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №85-и ноҳияи Рӯдакӣ, солҳои 2020-2021 директори муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №14-и дорои кӯдакистон ба

номи И. Маҷидови ноҳияи Рӯдакӣ, солҳои 2021-2024 директори гимназияи тоҷикӣ-русии ба номи А.С.Пушкини ноҳияи Рӯдакӣ, аз моҳи октябри соли 2024 то 10 ноябри соли 2025 ба ҳайси сардори раёсати таҳсилоти томактабии Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон қору фаъолият кардааст. Аз 10 ноябри соли 2025 инҷониб дар мансаби мудири маорифи ноҳияи Исмоили Сомонии шаҳри Душанбе фаъолияти кориашро идома бахшида истодааст.

Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло солҳои 2021-2025 ҳамчун унвонҷӯи шӯбаи омодаسازی кадрҳои илмӣ ва илмӣ-педагогии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 5.3. – Педагогика: 5.3.5. - Назария ва методикаи таълиму тарбия (фанҳои ҷамъиятӣ - гуманитарӣ, зинаи таҳсилоти умумӣ), (5.3.5.1. - Назария ва методикаи таълими таърих) (фармоиши қабул аз 09.02.2021, №179) корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ бурдааст.

Мавзӯи қори диссертатсионии Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло дар мавзӯи «Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик», бо қарори шӯрои олимони Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон аз 01.03.2021, №02 тасдиқ шудааст.

Диссертатсия дар Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон иҷро шудааст.

Роҳбари илмӣ: Маҳкамов Дастам – номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, мудири шӯбаи таҳсилоти ибтидоӣ, миёна ва олии касбии Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи Абдурахмони Ҷомии Академияи таҳсилоти Тоҷикистон.

Муқарризони расмӣ:

Шаропов Шавкатҷон Аҳмадович – доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров»;

Назарзода Рустам Саидмурод – номзади илмҳои педагогӣ, иҷроқунандаи вазифаи дотсенти кафедраи барномасозӣ ва зеҳни сунъии Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон.

Муассисаи пешбар: Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Данғара».

Дар ҳулосаи мусбат додашуда аз 27.12.2025, протоколи №5, ки онро раиси ҷаласа, Ғафурова Дилором – номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, мудири

кафедраи педагогика ва психологияи Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Данғара», Наботов Ю.Ш. – эксперти таҳқиқоти диссертатсионӣ, номзади илмҳои педагогӣ, иҷрокунандаи вазифаи дотсенти Донишгоҳи давлатии Данғара ва котиби чаласа номзади илмҳои педагогӣ, муаллими калони кафедраи педагогика ва психология Садирова Ҷ.Ш. имзо карда, ректори Донишгоҳи мазкур - доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор Хайрзода Ш.Қ. тасдиқ кардааст, ба диссертатсия дар умум баҳои мусбат дода, аз он ҷумла, ибтидор кардааст, ки «... муаллиф мафҳуми «шароитҳои педагогӣ»-ро дар робита ба фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар раванди таълиму тарбияи муассисаҳои таълимӣ мушаххас намуда, моҳияти онро дар муҳити муосири муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ тавзеҳ додааст. Ҳамчунин, муаллиф амсила ва технологияи фаъолгардонии фаъолияти мустақилонаи хонандагон дар раванди таълиму тарбияи муассисаҳои таълимӣ дар асоси омилҳои мухталифи педагогӣ таҳия намудааст, ки ин барои баланд бардоштани сифати фаъолияти омӯзгорӣ мусоидат мекунад.

Дар қори диссертатсионии Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло навгонии илмӣ таҳқиқот ба ҳалли масъалаи муҳими педагогӣ равона шуда, дорони аҳамияти назариявӣ ва амалӣ мебошад. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар тайёр кардани омӯзгорон, тақмили ихтисоси онҳо ва дар фаъолияти амалии муассисаҳои таълимӣ ба таври васеъ истифода шаванд.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло аҳамияти калони илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоӣ дошта, истифодаи амалии натиҷаҳои он ба рушди соҳаи маориф ва тарбияи насли наврас саҳми арзанда гузошта метавонад.

Таҳқиқи диссертатсионӣ аз ин ҷиҳат қобили дастгирӣ мебошад, ки муаллиф дар рафти таҳқиқот аз усулҳои гуногуни илмӣ, аз қабилҳои маҷмӯи усулҳои гуногуни таҳқиқоти эмпирикӣ (мушоҳида, саволнома, мушоҳиба, озмоиши муқаддимаӣ ва ташреҳӣ), таҳлили адабиёти илмӣ, мушоҳида, пурсишнома ва таҷрибаи педагогӣ истифода бурдааст, ки ин ба эътимоднокии натиҷаҳои бадастомада мусоидат кардааст.

Довталаб, Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло дар диссертатсияи худ ба мавзӯи «Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотӣ маърифатӣ хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик» бо роҳи таҳияи равишҳои нави методологӣ, таҳияи тавсияҳои амалӣ ва таҳияи моделҳои озмоишии ташаккули салоҳиятҳо дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон саҳми илмӣ муҳим гузоштааст. Қори довталаб на танҳо ба тақмили назарияҳои

педагогӣ мусоидат мекунад, балки дар раванди таҳсилот низ аҳамияти амалӣ дорад.

Мазмун ва муҳтавои кори таҳқиқотӣ дар интишороти муҳаққиқ дар маҷалаҳои тасдиқнамудаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, дастури таълимӣ-методӣ, мақолаҳо дар маҷмуаҳо аз конференсияи байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ ба мазмун ва муҳтавои диссертатсия ва автореферати он мувофиқат менамоянд. Инчунин, муҳаққиқ кӯшиш намудааст аз таҳқиқотҳои олимони ватанӣ, аз адабиётҳо бо забони тоҷикӣ истифода намуда бо нутқи хаттии фаҳмо фикру ақидаҳои худро ибраз намояд.

Инчунин, қайд гардидааст, ки Маҷидзода Ҷамшед Сунатулло довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ 8 интишороти илмӣ, аз ҷумла, 6 номгӯй мақолаҳои илмӣ зерин оид ба мавзӯи диссертатсия дар маҷаллаҳои тақризшавандаи аз ҷониби ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тавсияшуда ба таърифи расидаанд, ки мазмунҳои асосии диссертатсияро инъикос мекунанд:

[1-М] Маҷидзода, Ҷ. С. Ташаккули салоҳияти иттилоотӣ маърифатии хонандагон дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик / Ҷ. С. Маҷидзода // Паёми Пажӯҳишгоҳи рушди маориф. – 2022. – № 2 (38). – С. 151–156. – ISSN 2617-5320.

[2-М] Маҷидзода, Ҷ. С. Густариши ғояҳои миллӣ тавассути таълими босамари фанни таърихи халқи тоҷик / Ҷ. С. Маҷидзода // Паёми Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомӣ. – 2022. – № 4 (40). – С. 9–14. – ISSN 2617-5320.

[3-М] Маҷидзода, Ҷ. С. Нақши анъанаҳои миллӣ дар эҳёи ҳунарҳои мардумӣ тавассути омӯзиши фанни таърихи халқи тоҷик / Ҷ. С. Маҷидзода // Маҷаллаи илмӣ «Номаи Донишгоҳ». – 2024. – № 4 (81). – С. 52–56. – ISSN 2077-4990.

[4-М] Маҷидзода, Ҷ. С. Ташаккули салоҳияти таърихии хонандагони синфҳои 10–11-и муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ҳамчун мушкилоти педагогӣ / Ҷ. С. Маҷидзода // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2024. – № 12. Қисми 11. – С. 282–286. – ISSN 2074-1847.

[5-М] Маҷидзода, Ҷ. С. Ташаккули тавоноии маърифатии хонандагон тавассути омӯзиши фанни таърихи халқи тоҷик / Ҷ. С. Маҷидзода // Паёми Академияи таҳсилоти Тоҷикистон. – 2024. – № 4 (54). – С. 235–240. – ISSN 2222-9809.

[6-М] Мачидзода, Ҷ. С.; Маҳкамов, Д. Фаъолияти инноватсионӣ – омили педагогии рушди таҳсилот ва беҳдошти сифати таълими фанни таърихи халқи тоҷик / Д. Маҳкамов, Ҷ. С. Мачидзода // Паёми Пажӯҳишгоҳи рушди маориф ба номи А. Ҷомӣ. – 2025. – № 1 (49). – С. 5–10. – ISSN 2617-5320.

Дар баробари дастовардҳои муҳимми зикршуда, диссертатсия ва автореферати он аз камбудиву норасоӣҳо низ ҳолӣ нест, ки зикри онҳо барои тақмили минбаъдаи таҳқиқоти диссертатсионӣ муфид хоҳад буд, аз ҷумла:

1. Муаллиф метавонад самтҳои таҳқиқоти минбаъда оид ба ташаккули салоҳияти иттилоотӣ-маърифатии хонандагон ҳангоми омӯзиши фанни таърихи халқи тоҷик таҳти таъсири шароитҳои педагогӣ ва усулҳои фаъолият дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ пешниҳод намояд, то фаҳмиш дар бораи ин мафҳумҳо, роҳу воситаҳо ва имкониятҳои ба даст оварда амиқтар карда шаванд ва роҳҳои муассиртари баланди имкониятҳои ташаккули салоҳияти иттилоотӣ-маърифатии хонандагон ҳангоми омӯзиши фанни таърихи халқи тоҷик таҳти таъсири шароитҳои педагогӣ ва усулҳои фаъолият дар ин замина дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва истифодаи он дуруст ба роҳ монда шаванд;

2. Муаллифи диссертатсия метавонист дар асоси натиҷаҳои таҳқиқоти худ бо муқоисаи таҷрибаҳои ошкор намудани сатҳи ибтидоии ташаккули салоҳияти иттилоотӣ-маърифатии хонандагон дар муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, аз ҷумла дар муҳити дигар минтақаҳои Тоҷикистон, кишварҳои дигар ё заминаҳои алтернативӣ таваҷҷӯҳ карда, моҳият ва сатҳу сифати кори худро ғанитар гардонад;

3. Дар матни диссертатсия ва автореферат баъзе ғалатҳои имлоӣ ва техникӣ вучуд доранд, ки онҳо бояд ислоҳ карда шаванд.

Камбудӣ ва нуқсонҳои зикргардида наметавонад арзиши аслии диссертатсия ва автореферати тақризишавандаро кам кунанд.

Хулоса, диссертатсияи Мачидзода Ҷамшед Сунатулло дар мавзӯи «Ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотӣ маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. – Педагогика: 5.3.5. - Назария ва методикаи таълиму тарбия (фанҳои ҷамъиятӣ- гуманитарӣ, зинаи таҳсилоти умумӣ), (5.3.5.1. - Назария ва методикаи таълими таърих) дар сатҳи зарурии илмӣ анҷом ёфта, аз ҷиҳати мазмун ба талаботи мавҷуда мутобиқ мебошад.

Диссертатсия ба талаботи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқ буда, муаллифи он ба дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 5.3. – Педагогика:

5.3.5. - Назария ва методикаи таълиму тарбия (фанҳои ҷамъиятӣ- гуманитарӣ, зинаи таҳсилоти умумӣ), (5.3.5.1. - Назария ва методикаи таълими таърих) сазовор аст.

Тақризи муассисаи пешбар дар асоси муқаррароти бандҳои 76-79 ва 81-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 тасдиқ гардидааст, таҳия ва пешниҳод шудааст.

Тақриз аз тарафи эксперт, номзади илмҳои педагогӣ, иҷроқунандаи вазифаи дотсенти кафедраи педагогика ва психологияи Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Данғара” Наботов Ю.Ш. омода шудааст.

Тақриз дар ҷаласаи кафедраи педагогика ва психологияи Донишгоҳи давлатии Данғара муҳокима ва тасдиқ карда шудааст (протоколи № 5 аз 27.12. соли 2025).

Ба диссертатсия ва автореферат тақризҳо ворид шудаанд.

Тақризхоро шахсони зерин фиристодаанд:

1. Раҷабзода Маҳмадулло – доктори илмҳои педагогӣ, мушовири ректори Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Тақриз мусбат мебошад. Муқарризи эрод надорад.

2. Аминов Муслиҳиддин – номзади илмҳои педагогӣ, директори “Литсейи №4 барои бачагони болаёқати шаҳри Душанбе”.

Тақриз мусбат мебошад. Муқарризи эрод надорад.

3. Каримзода Шавкат – номзади илмҳои педагогӣ, директори Маркази ҷумҳуриявии таълимию методии назди Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон.

Муқарризи эрод надорад. Тақриз мусбат мебошад.

4. Нематуллозода Муродбек – номзади илмҳои педагогӣ, директори Муассисаи давлатии таълимии «Гимназияи №1 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе».

Муқарризи эрод надорад. Тақриз мусбат мебошад.

Муқарризони ба автореферат тақриз пешниҳоднамуда қайд мекунанд, ки таҳқиқоти диссертатсионӣ ба талабот ҷавобгӯ буда, довталаби дараҷаи илмӣ Мачидзода Ҷамшед Сунатулло сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илм аз рӯйи ихтисоси 5.3. – Педагогика: 5.3.5. - Назария ва методикаи таълиму тарбия (фанҳои ҷамъиятӣ- гуманитарӣ, зинаи таҳсилоти умумӣ), (5.3.5.1. - Назария ва методикаи таълими таърих) мебошад.

Интихоби муқарризони расмӣ ва муассисаи пешбар дар асоси ҳулосаи комиссияи экспертӣ ва қарори шурои диссертатсионии 6D.KOA-077 аз 27 ноябри соли 2025, протоколи №104-ИХ, тибқи банди 61, Низомнома оид ба

шурои диссертационӣ ва бандҳои 67, 69 ва 74-75-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, асоснок гардидааст.

Шурои диссертационӣ қайд мекунад, ки дар асоси таҳқиқоти анҷомдодаи унвонҷӯ корҳои зерин иҷро шудаанд:

- ташаккули салоҳиятҳои иттилоотӣ-маърифатии хонандагони синфҳои 10–11 дар таълими фанни таърихи халқи тоҷик дар заминаи методологӣ ва назариявӣ **асоснок карда шудааст;**

- омӯзиши таърихи халқи тоҷик дар асоси равиши салоҳиятмехвар шароити рушди малакаи таҳлилӣ ва қобилияти иттилоотии хонандагон **асоснок карда шудаанд;**

- ҷанбаҳои психологӣ ва педагогӣ дар инкишофи салоҳиятҳои иттилоотӣ-маърифатии хонандагон **аниқ карда шудааст;**

- вобаста ба ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик нигаронидашуда, **амсила таҳия ва тасвиб карда шудааст;**

- мухтавои раванди таълиму тарбияи ба ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик **тарҳрезӣ карда шудааст;**

- таҷрибаи амалии фаъолияти касбии муаллифи рисола **коркард ва пешниҳод карда шудааст;**

- самтҳои фаъолияти омӯзгори муассисаи таълимӣ бо хонандагони синфҳои 10-11 дар самти ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ **муайян карда шудааст;**

- нақши ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик дар муассисаҳои таҳсилоти умумӣ муайян, аз ҷиҳати назариявӣ асоснок ва ба таври озмоишӣ мавриди санҷиш қарор дода шуда, самаранокии онҳо **собит карда шудааст;**

- тавсияҳои методӣ роҷеъ ба омӯзиши ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 ва нақши он дар рушди педагогикаи миллии халқи тоҷик дар фаъолияти педагогӣ **коркард ва пешниҳод карда шудааст;**

- самаранокии дар амал татбиқ намудани ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ба таври озмоишӣ **санҷида шудааст.**

Аҳамияти назариявии таҳқиқ бо он асоснок карда шудааст, ки:

- мафҳуми «салоҳиятнокии иттилоотӣ-маърифатии хонандагон»

барои марҳилаи синфҳои болоии таҳсилоти миёнаи умумӣ дақиқ ва систематикӣ **шарҳ дода шудааст;**

- структураи методологӣ ва психолого-педагогии ин салоҳиятҳо таҳлил гардида, чунин асосии он (иттилоотӣ, маърифатӣ, таҳлилий, арзишӣ ва амалии иҷтимоӣ) **асоснок карда шудаанд;**

- модели педагогии ташаккули салоҳият **таҳия ва пешниҳод карда шудааст;**

- муқаррароту тавсияҳои назариявии дар диссертатсия ироа шуда ба методологияи муносибати системавӣ ва консепсияи илмӣ педагогиву психологӣ асоснок гардида, ба методҳои назариявӣ таъяс мекунад, ба таври васеъ мавриди таҳқиқоти минбаъда ва истифода **қарор гирифта метавонад;**

- барои қорҳои минбаъдаи илмӣ **қўмак расонида метавонад;**

- анҷоми ин таҳқиқот метавонад барои нишон додани бартариҳои салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик **саҳифаҳои нав боз кунад;**

- маводи таҳияшуда дар нашри китобҳои дарсӣ, васоити таълимӣ, энциклопедияҳо ва солномаҳо мавриди **истифода қарор гирифта метавонад;**

Аҳамияти натиҷаҳои бадастовардаи доктлаби дараҷаи илмӣ дар амалия, чунин тасдиқ карда мешавад, ки:

- таҳияи тарзу воситаҳои ташхисӣ барои муайян ва таҳқиқи қардани салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ва талаботи онҳо ба худрушддиҳӣ дар шароити муносири муассисаҳои таълимӣ **қўмак расонанд;**

- барои қорӣ намудани ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, тайёр намудани омӯзгорони ояндаи фанни таърих **муносидат менамояд;**

- таҳияи тавсияҳо оид ба истифодаи амсилаи ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик, ба таври самаранок ташаккул додани онҳо **фароҳам меоварад;**

- озмоиш ва қорӣ намудани барномаи ҳамқорихои самарабахш оид ба омӯзиши ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик ва нақши он дар рушди педагогикаи миллии халқи тоҷик ба худқавасмандсозӣ, худташаккулунӣ ва худрушддиҳии хонандагон **қўмак мерасонад;**

- мавод ва натиҷаҳои таҳқиқотро дар амалияи қор бо омӯзгорони зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи муассисаҳои таҳсилоти умумӣ ва дар тақмили ихтисоси омӯзгорон **метавонанд ба таври васеъ мавриди истифода қарор бигиранд;**

- тавсияҳои илмию педагогии дар кори таҳқиқотӣ коркардшударо омӯзгорон **метавонанд** ҷиҳати баланд бардоштани самарабахшии кор ва сифати таълим **истифода баранд**;

- муҳтавои таҳқиқоти мазкурро ҳамчун курси махсус, барои бозомӯзии омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ **метавон тадрис намуд**;

- натиҷаҳои таҳқиқот дар таҳияи барномаҳо, роҳнамо ва дастурҳои методӣ барои омӯзгорон ва воситаҳои таълимӣ барои муассисаҳои таҳсилоти умумӣ **ёрии амалӣ мерасонанд**.

Баррасии эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот нишон доданд, ки дараҷаи асоснокӣ ва дурустии илмиву назариявии таҳқиқоти диссертасионӣ, корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ ва ҳулосаву тавсияҳои пешниҳодшударо бо асосҳои зерин собит месозанд:

- асоснокӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, асосҳои методологӣ ва назариявии таҳқиқот **таъмин карда шудаанд**;

- мустаҳкамии назариявии фарзияи таҳқиқот, ки дар асоси таҳлили манбаъҳои илмӣ дохилӣ ва хориҷӣ таҳия гардида, бо тавачҷуҳ ба хусусиятҳои синнусолӣ ва шахсияти хонандагон **такмил дода шудааст**;

- истифодаи маҷмӯи усулҳои гуногуни таҳқиқоти эмпирикӣ (мушоҳида, саволнома, мусоҳиба, озмоиши муқаддимавӣ ва ташреҳӣ), ки натиҷаҳоро аз ҷиҳати сифатӣ ва миқдорӣ тасдиқ менамоянд **исбот карда шудааст**;

- маҷмӯи усулҳои назариявӣ ва таҷрибавии таҳқиқотро, ки ба мавзӯ ва ҳадафҳои асосии таҳқиқот мувофиқанд **таъмин карда метавонанд**;

- интиҳоб ва таҳлили шароит, инчунин, натиҷаҳои таҳқиқоти таҷрибавӣ-озмоишӣ **таъмин карда шудаанд**;

- тасдиқи қоидаҳое, ки дар фарзия ва ғояи таҳқиқот пешниҳод шудаанд, **исбот карда шудааст**;

- таҳлилу арзёбӣ ва ҷамъбасти натиҷаҳои дар раванди таҳқиқот ва корҳои озмоишӣ бадастомада, **коркард ва самаранокии онҳо исбот карда шудааст**;

- муътамад будани натиҷаҳои ноилшуда ва таҷрибаи амалии фаъолияти касбии муаллифи диссертатсия **асос ёфтаанд**;

- истифодаи методҳои такмилдиҳандаи яқдигар, мақсадҳои комилан мувофиқ, вазифаҳо ва мавзӯи таҳқиқот, тасдиқи натиҷаҳои таҳқиқот тавассути методҳои оморӣ ва таҳлил **ба даст омадаанд**;

- иштироқи бевоситаи муаллиф дар фаъолияти касбии омӯзгорӣ, илмӣ-методӣ, таҳқиқотӣ ва ташкили он дар пойгоҳи озмоишӣ **таъмин карда шудаанд**.

- муқаррароти дар таҳқиқот пешниҳодшуда бо нуқоти назариявӣ ва методологӣ, асоснокӣ ва комилан мувофиқ будан бо масъала ва предмети

таҳқиқот мувофиқ буда, баланд бардоштани самарабахшии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик дар муҳити муосири муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ аз бисёр ҷиҳатҳо **таъмин карда метавонанд;**

- натиҷаҳои таҳқиқот бо кори озмоишӣ, таҷрибаи шахсии педагогии муаллифи таҳқиқоти диссертатсионӣ тасдиқ карда шуда, натиҷаҳои ташхису санҷиш ба муқоисаи маълумоти дар ҷараёни корҳои таҷрибавӣ-озмоишӣ бадастомада (то озмоиш ва баъди озмоиш) **асос ёфтанд;**

- **натиҷаҳои таҳқиқот** дар конференсияҳои илмӣ-амалӣ, мизҳои мудаввару семинарҳои илмиву методӣ ва омӯзишӣ ва ғ. **ироа, тасвиб ва баррасӣ** шудаанд.

Саҳми шахсии доктарабон дар асоси илмӣ дар ба амал баровардани фаъолиятҳои зерини илмӣ-таҳқиқотӣ таҷассум меёбад:

- дар таҳлили ҳамаҷонибаи масъалаҳои вобаста ба таҳқиқот;

- дар истифодаи силсилаи усул ва методҳо вобаста ба мавзӯ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот;

- дар иштироки бевоситаи муаллиф дар тамоми марҳилаҳои таҳқиқот ва таҳлили ҳамаҷонибаи мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ;

- дар ҷамъоварии маълумот ва таҳлили амиқи адабиёти илмӣ, таҳлил ва шарҳу тафсири маълумоти дарёфтшуда оид ба масъалаҳои мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ, коркарди мушоҳида ва таҷрибаву озмоиш бо зикри натиҷаҳои ноилшуда;

- дар банақшагирии дурусту мувофиқи таҳқиқоти назариявӣ ва озмоишӣ, таҳлили миқдорӣ ва сифатии маводу натиҷаҳои дар ҷараёни корҳои озмоишӣ бадастомада;

- дар истифодаи маҷмуи зиёди методу воситаҳои таҳқиқотӣ вобаста ба мавзӯ, мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот;

- дар таҳияи воситаҳои ташхис барои муайян кардани ҷанбаҳои педагогии ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик;

- дар ташкил ва баргузор кардани таҳқиқоти озмоишӣ, тасдиқи амалии муқаррароти ба ҳимоя пешниҳодшуда дар раванди озмоиш, таҳлили натиҷаҳо ва коркарди маълумот;

- дар коркард ва мавриди озмоиш қарор додани барномаи ташаккули салоҳиятҳои иттилоотию маърифатии хонандагони синфҳои 10-11 дар раванди таълими фанни таърихи халқи тоҷик;

- дар таҳия ва нашри мақолаҳои илмӣ ва тавсияҳои методӣ, иштирок дар ҷорабиниҳои илмӣ ва ироаи натиҷаҳои таҳқиқот, ҷаъбасти натиҷаҳои бадастомада ва коркарди таҳқиқоти диссертатсионӣ.

Дар маҷлис аз 10 феввали соли 2025, №113 шурои диссертатсионӣ қарор кард, ки Маҷидзода Чамшед Сунатулло ба дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 5.3. – Педагогика: 5.3.5. - Назария ва методикаи таълиму тарбия (фанҳои ҷамъиятӣ- гуманитарӣ, зинаи таҳсилоти умумӣ), (5.3.5.1. - Назария ва методикаи таълими таърих) сазовор доништа шавад.

Ҳангоми гузаронидани овоздиҳии пинҳонӣ дар шурои диссертатсионӣ 10 нафар иштирок доштанд, аз ҷумла 5 нафар доктор аз рӯи ихтисоси самти диссертатсия баррасишаванда. Овоз доданд:

тарафдор – 10 нафар, муқобил – нест, бюллетенҳои беэтибор – нест.

Раиси шурои диссертатсионӣ,
доктори илмҳои педагогӣ

Сафаров Шодӣ
Асомуродович

Котиби илмии шурои диссертатсионӣ,
номзади илмҳои педагогӣ

Муҳиддинзода
Баҳриддин

Муҳри муассисае, ки дар заминаи он шурои диссертатсионӣ таъсис дода шудааст.

Санаи барасмиятдарории хулоса: 10.02.2026